

TÜRKİYE SATRANÇ FEDERASYONU
HAKEM EĞİTİMİ ÖĞRETİM PROGRAMI (İL HAKEMİ)

Saat	Ders Konusu	Açıklama	Kazanımlar
2	FIDE Satranç Kuralları: Madde: 1,2,3	Satranç tahtasını, satranç taşları tanıtılır. Her bir taşın hareketi tahta üzerinde gösterilerek anlatılır. Tahtanın iki oyuncu arasına nasıl yerleştirileceği açıklanır. Mat kavramı örneklerle açıklanır. Taşların tahta üzerinde başlangıç konumu gösterilir. Satranç tahtasının özellikleri anlatılır. Geçerken alma kuralı tahta üzerinde açıklanır. Piyon terfisi değişik örneklerle açıklanır. Piyon terfisinin değişik uygulamaları örneklerle açıklanır. Rok hamlesinin nasıl yapıldığı, hangi durumlarda yapılamayacağı örneklerle açıklanır.	Satranç tahtasını tanımlar. Tahtanın iki oyuncu arasına nasıl yerleştiğini gösterir. Matı tahta üzerinde gösterir. Taşların başlangıç konumunu tahta üzerinde dizer. Dikey, yatay ve diyagonalleri tahta üzerinde gösterir. Yatay ve dikeyleri adlandırır. Her bir taşın hareketini tahta üzerinde gösterir. Piyonun geçerken taş almasını tahta üzerinde gösterir. Bunu siyah ve beyaz oyuncu için ayrı ayrı yapar. Piyon terfisini tahta üzerinde değişik taşlarla uygular. Piyon terfisinin değişik uygulamalarını tahtada uygulayabilir. Rok hamlesinin nasıl yapıldığı tahta üzerinde uygulamalı olarak gösterir. Hangi durumlarda rok yapılamayacağını açıklar.
2	FIDE Satranç Kuralları: Madde: 4,5	Dokunulan taş kavramı ayrıntılı biçimde ele alınır. Dokunulan taşın oynanması ile ilgili değişik örnekler tahtada açıklanır. Mat, Pat, Ölü konum gibi oyun bitişi ile ilgili durumlar anlatılır. Mat ile patın farkı örneklerle anlatılır. Pat kavramı üzerinde durulur. Ölü konum değişik örneklerle anlatılır.	Dokunulan taşın oynanması ile ilgili kuralları açıklar. Değişik örnekler üzerinde doğru uygulamalarda bulunur. Tahta üzerinde mat, pat, ölü konum durumlarını fark eder. Mat ve pat kavramları açıklar. Arasındaki fark vurgular. Satranç tahtasında ölü konumu fark eder. Nedenini açıklar.
2	FIDE Satranç Kuralları: Madde: 6	Satranç saatinin çalışma şekli açıklanır. Saat kullanımı ilgili açıklamalar yapılır. Oyun sürelerinden bahsedilir. Eklemeli süre ile ilgili bilgi verilir. Uygulama ile gösterilir. Geç gelme ile ilgili kurallar açıklanır. Değişik uygulamalardan örnekler verilir. Saat kullanımında uyulması gereken kurallar hakkında bilgilendirilir. Örnekler verilir. Oyunu bitiren son hamle ile oyun sona ermiş ise saatin, bayrağın öneminin kalmadığı belirtilir. Mat edilemeyecek konumda bayrak düşmesi ve beraberlik kararının oluşumu ve ayrıntıları diyagramlar ile anlatılır.	Satranç saatinin işleyiş şeklini açıklar. Saat kullanımında uyulması gereken kuralları bilir. Bayrak düşmesinde ne yapılacağını bilir, masada uygular. Saati ne gibi durumlarda durduracağını bilir, masada uygular. Geç kalma ile ilgili kuralları bilir. Geç kalan oyuncu ile ilgili olarak yönergeye göre ne yapılmasını masa üzerinde uygular. Mat edilemeyecek konumları fark eder. Tahtada oluşan bu tür konumu fark eder. Ne yapılması gerektiğini açıklar. Masada uygular. Kural dışı bir hamle yapılması durumunda ne yapılmasını açıklar.
2	FIDE Satranç Kuralları: Madde: 7,8	Tahtanın yanlış konulması, taşların yanlış yerlerde olması ve oyuncuların yanlış renkle oyuna başlamaları, ile ilgili değişik örnekler verilerek nasıl karar verileceği açıklanır. Yanlış hamlede ceza verilmesi ile uygulama gösterilir. Kural dışı bir hamlede ne yapılması gerektiği açıklanır.	Taşların veya tahtanın yanlış konuşlandırılması konusunda nasıl karar vereceğini açıklar. Yanlış renklerle oyuna başlamada nasıl karar vereceğini açıklar. (Saatlerin ayarlanması konusundan bahsedilir. Ceza uygulamasına girilmez.) Kural dışı bir hamle karşısında ne yapması gerektiğini açıklar.
		Notasyonun önemi açıklanır. Hamlelerin nasıl yazılması gerektiği örneklerle açıklanır. Notasyon kağıdının imzalanması gerekliliği	Neden notasyonun tutulması gerektiğini açıklar. Notasyon kağıdını teslim alırken nelere dikkat edilmesi gerektiğini

		vurgulanır. Notasyon kağıdının alımı sırasında nelere dikkat edilmesi gerektiği üzerinde durulur. Hangi durumlarda notasyon tutulamayacağı açıklanır. Bu durumlarda ne yapılacağı anlatılır.	bilir. Notasyonun hangi durumlarda tutulamayacağını bilir neler yapılacağını açıklar.
2	FIDE Satranç Kuralları: Madde: 9	Satrançta beraberlik teklifinin nasıl yapılacağı açıklanır. Satrançta aynı konumun özellikleri açıklanır. Üç konum tekrarının incelenmesinin nasıl yapılacağı açıklanır. Nelere dikkat edilmesi gerektiği belirtilir. Değişik örnekler verilerek aynı konumda hamle sırasının farklı oyuncuda olması, rok ve geçerken alma hakkının olmamasına ait örnekler verilir. Satrançta elli hamle kuralı açıklanır. 50 hamlenin nasıl sayılacağı örneklerle gösterilir. İddianın doğru olmaması durumunda hangi cezanın verileceği açıklanır. Uygulaması yapılır.	Kurallara uygun beraberlik teklifinin nasıl yapıldığını masada uygular. Satrançta aynı konumun özelliklerini açıklar. Bu iddianın nasıl inceleyeceğini açıklar. Elli hamle kuralını bilir. Her iki durumda da iddia doğru değilse ne yapılacağını açıklar. Gerekli cezayı uygular.
2	FIDE Satranç Kuralları: Madde:10,11,12,13,14	Hızlı oyun bitişi tanımlanır. Özellikleri açıklanır. Değişik örneklerle nasıl karar verileceği açıklanır. Satrançta puanlamanın nasıl yapıldığı açıklanır. Oyun sahası, oyun alanı tanımları açıklanır. Cep telefonu ile ilgili uygulamalar anlatılır. Hakemin verebileceği cezalar örneklerle anlatılır. Cezalarla ilgili yetkilendirmeden bahsedilir.	Hızlı oyun bitişi uygulanan bir yarışmanın farkını bilir. Satrançta puanlamanın nasıl yapıldığı açıklar. Oyun sahası ve oyun alanını tanımlar, bunun önemini açıklar. Cep telefonu ile ilgili uygulamaları bilir. Hakemin verebileceği cezaları bilir. Hangi düzeyde hakemin hangi cezayı verebileceğini bilir.
2	Hızlı ve Yıldırım Satranç	Hızlı ve Yıldırım kuralları açıklanır. Aralarındaki farklar örneklerle gösterilir. Yanlış başlamalarda neler yapılacağı açıklanır. Eklmeli oyunlarda hesaplamaların nasıl yapılacağı açıklanır.	Hızlı ve yıldırım satrancı arasındaki farkları açıklar. Bunlara özgü kuralları bilir. Bir oyunun hangi tempoda oynandığını açıklar. Bunun hesaplamasını yapar. Oyuna yanlış başlamalarda neler yapılacağını açıklar. Bunları tahta başında uygular.
3	Eşlendirme Sistemleri:	Satrançta eşlendirme sistemlerinden bahsedilir. (İsviçre, Döner, Scheveningen ve eleme sistemleri) Her birinin birbirinden farklılıkları anlatılır. Berger eşlendirme sistemi eşlendirme tabloları gösterilerek anlatılır. İsviçre sistemi ana kuralları öğretilir. Genel mantığı hakkında bilgilendirilir. Rayting hakkında bilgilendirilir. Sıralamanın nasıl yapılacağı önceliklerin neler olduğu açıklanır. Renk tayinini nasıl yapıldığı açıklanır.	Reyting kavramını açıklar. ELO ve UKD tanımlarını açıklar. Değişik unvanlı oyuncuların oynadığı bir yarışmada başlangıç sıralamasını yapar. Berger eşlendirmesini tabloya bakarak eşlendirmeleri yapar. İsviçre sisteminin ana kurallarını bilir. Birinci tur eşlendirmesini yapar. Eleme sistemlerine uygun eşlendirmeleri yapar.
3	Eşitlik Bozma Sistemleri:	Medyan, solkof, berger, hesaplama yöntemleri anlatılır. Örnekler verilir. Ayarlanmış puanın hesaplanması gösterilir.	Ayarlanmış puanı açıklar. Bir yarışmada bir oyuncunun Kademeli, madian, solkof, berger puanlarını hesaplar.
2	İletişim, Formasyon	İletişimin satranç hakemliğindeki yeri ve önemi anlatılır. İletişimde uyulması gereken kurallar ve kaçınılması gereken davranışlar örneklerle açıklanır. Bir hakemin nasıl davranışlarda bulunması, nasıl hareket etmesi, nelere dikkat etmesi konularında bilgilendirilir. Aday hakemlerin yetki ve sorumlulukları hakkında bilgi sahibi olunması sağlanır. Teknik toplantı ve diğer toplantıların önemi açıklanır. Hakemlerin bilmesi gereken dokümanlar tanıtılır.	İletişimin satranç hakemliğindeki yeri ve önemini açıklar. Hakemin başta sporcular olmak üzere diğer kişilere karşı davranışlarının nasıl olması gerektiğini bunu neden önemli olduğunu açıklar.

